

Complexnummer: 530985

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Groeneveld

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

530986, 530987, 530988, 530989, 532010

Woonplaats

Hulshorst

Gemeente

Nunspeet

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdoject

Harderijkerweg 388, 8077 RL te Hulshorst

Complexomschrijving

Complexomschrijving Buitenplaats Groeneveld

De huidige buitenplaats Groeneveld ligt ten noorden van de voormalige Bovenweg, thans Harderijkerweg. De buitenplaats is ontstaan uit de samenvoeging van twee kleine landgoederen: de Haring (met de boerderijen Molensteede en de Zwaan) en Groeneveld (met de boerderij De Wijnberg). Landgoed De Haring was de oudste. Die naam is al omstreeks 1775 bekend. In 1802 blijkt daar een 'Heere Huis' te staan. Ook was er vermoedelijk sprake van een klein landschapspark, want in 1821 wordt bij een houtverkoop een 'slingerbosch op den Haring' vermeld. Op de kadastrale minuut van omstreeks 1832 voor Hulshorst staat bij de naam Haring een huis afgebeeld. Ten noorden en zuiden daarvan lagen de 'tuinen'. Eigenaar was Pieter Christiaan Bondam, advocaat te Kampen. Bondam verkocht zijn bezit in 1859 aan Mevrouw Cornelia de Meester- Kallenberg van den Bosch. Het buitenplaatsje Groeneveld wordt voor het eerst in 1843 genoemd. Cornelia de Meester wist Groeneveld in 1855 te verwerven. Toen hofstede de Zwaan in 1863 ook aan het bezit van De Meester kon worden toegevoegd, lag de weg open tot de stichting van een nieuwe buitenplaats. Dat gebeurde pas in 1869 toen Floris Adriaan van Hall, Maurits Cornelis van Hall en diens schoonvader Jan Cremer Eindhoven eigenaars werden. Gedrieën lieten zij de oude gebouwen afbreken, een nieuw huis Groeneveld bouwen en een nieuw park aanleggen waarbij elementen uit de oude aanleg van Groeneveld, De Zwaan en De Haring werden opgenomen. De grootste veranderingen voltrokken zich aan de zuidzijde. Hier kwam een gazon met serpentinevijver met een brug aan de westelijke uitloper. Aan de noordzijde van het huis bleef de oude structuur vrijwel geheel bestaan.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De eerste kaart waar de landschappelijk aanleg op voorkomt dagtekent van 1872. Hierop staat het huis aangegeven op een verhoging met uitzichten over de serpentinevijver tussen twee boomgroepen door naar de straatweg. Het huis is vanaf de weg te bereiken via twee gebogen oprijlanen door een bosachtig terrein. Het zuidelijk gedeelte van het park bestaat uit een gazon met boomgroepen en een serpentinevijver. Achter het huis loopt een aantal lanen in noordelijke richting, die voor een deel het kavelpatroon volgen en voor een deel als een slinger zich er tussen door buigen. Hier liggen de nutsgronden van de buitenplaats als moestuin en boomgaard. In 1921/1922 werd het koetshuis annex garage gebouwd dat later als tuinmanswoning zou dienen.

Blijkens een kadastrale kaart uit 1918 en duidelijker op de topografische kaart van 1932 blijkt de situatie te zijn gewijzigd. Aan de zuidkant is de serpentinevijver verlengd, het padenpatroon is geïntensiveerd: er is een wandeling rond de vijver gemaakt. Het ruime uitzicht vanaf het huis op de weg is met boomgroepen en heesterpartijen dicht gezet. Vanuit het huis loopt een wandeling via een brug over de vijver. Deze situatie, met uitzondering van de brug over de vijver, bestaat nog steeds.

De kunstverzamelaar C. van der Feer Lader kocht Groeneveld in 1925 en zorgde er onder andere voor dat Hulshorst in 1930 de beschikking kreeg over elektriciteit. Het hiervoor gebouwde transformatorhuisje staat nog steeds op de buitenplaats bij de ingang van de linker oprijlaan. In later tijd werden de toegangshekken en muren aan de west- en oostzijde aangebracht.

Aan de noordkant van het huis is in het terrein volgens de kaart van 1932 niet veel veranderd ten opzichte van de voorgaande situatie. De rechte lanen van het oude kavelpatroon zijn nog steeds aanwezig. De laan die op het huis aanloopt is met eiken beplant. In het noordelijk deel liggen een door een muur (?) afgescheiden moestuin en een boomgaard. Het huis wordt verbouwd in 1934, de moestuin gereorganiseerd in 1941. In de periode 1949-1955 is een aantal wijzigingen door tuinarchitecte Mien Ruys doorgevoerd. Het huis en de tuinmanswoning werden in de jaren zeventig van de 20ste eeuw wederom verbouwd.

In een deel van de oude moestuin ligt nu een zwembad. Deze valt buiten de bescherming. De voormalige tuinmanswoning en de garage van gepotdekselde delen vallen, wegens te geringe architectonische waarden eveneens buiten de bescherming.

Het complex bevat de volgende onderdelen: HOOFDGEBOUW (Huis Groeneveld) (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), TRANSFORMATORHUISJE (3), BAKSTENEN MOESTUINMUUR MET BROEIBAKKEN (4), WATERPUT (5). Op de bijbehorende kaart is de omgrenzing en de globale situering van de verschillende onderdelen aangegeven.

Waardering

De buitenplaats Groeneveld is van algemeen belang - wegens de ouderdom - als goed voorbeeld van een 19de-eeuwse buitenplaats waarbij de twee componenten, nut en sier, een belangrijke en herkenbare rol spelen - als voorbeeld van een goed bewaarde landschappelijke aanleg voor het huis - als een van de buitenplaatsen langs de Zuiderzeestraatweg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 530986

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	08 april 2011
Kadaster deel/nr	82910/49

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Hulshorst	Nunspeet	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Hulshorst	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Nunspeet	H			3060

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 1, Hoofdgebouw

Het huis Groeneveld op de gelijknamige buitenplaats dateert in de huidige vorm van 1869 en is gebouwd in opdracht van de familie Van Hall. Het oorspronkelijke huis was symmetrisch van opzet en bestond uit een middenbeuk van twee bouwlagen met een driezijdige beëindiging aan de zuidzijde en lagere vleugels te weerszijden. Omstreeks 1920 verrees een lage aanbouw met bijkeuken aan de oostzijde tegen de oostvleugel. De aanbouw van 1920 is met een laag verhoogd. Daarbij bleef het niet. In 1934 heeft een verbouwing plaats gevonden onder leiding van architect F.A. Eschauzier. Hij wijzigde de indeling van de gevels. In het interieur werden de indelingen van begane grond en verdieping gewijzigd. De hal is verkleind en de huidige trap is toen geplaatst, waarbij gebruik gemaakt is van oudere, 19de-eeuwse onderdelen. De oostelijke aanbouw is daarna nog eens uitgebreid met een plantenkas (gesloopt in 1970). Ook de aanbouw aan westzijde is een aantal malen gewijzigd, onder andere in 1937 en 1953 met een serre. Beide aanbouwen vallen buiten de bescherming. In 1989 zijn de gevels afgewerkt met een granollaag. In het interieur hebben eveneens wijzigingen plaats gevonden, waarbij de oorspronkelijke indeling in een aantal opzichten is gewijzigd.

Het huis met gepleisterde gevels en verdieping onder vlakke met shingels gedekte, afgeknotte schilddaken is gebouwd in een mengstijl van neoclassicisme en eclecticisme. De symmetrische naar de weg gekeerde zuidgevel wordt gedomineerd door een hoog opgaand driezijdige middenrisaliet met veranda onder een overkapping met balkon die steunt op ronde gietijzeren kolommen. De oost- en westvleugels zijn lager dan de middenbeuk. De zeven fenêtres à terre (openslaande deuren) die op de tuin uitkomen zijn voorzien van een roedeverdeling, evenals de vensters en de balkondeur, die in het middenrisaliet zijn voorzien van persiennes. De getoogde gevelopeningen in het middenrisaliet zijn geplaatst in eveneens getoogde spaarvelden. De kap is bekroond met een decoratief smeedijzeren hek. De slanke schoorstenen zijn voorzien van een zinken afdakje met geschulpte rand. Op de rechter schoorsteen staat

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een ijzeren windvaan met zeilboot. De buitenste rechtgesloten vensters op de verdieping zijn gewijzigd en waren oorspronkelijk gelijk aan de met luiken behangen rondboog venstertjes ernaast. De aanbouw van 1934 is gebouwd in opdracht van de toenmalige eigenaar van het landgoed, de bankier R. van Osselen. In de linkerzijgevel boven de serre bevinden zich twee rondboog venstertjes tussen drie steunberen, waarvan één een balkonnetje draagt. De van oorsprong symmetrische noordgevel bestaat uit een hoog opgaande middenbeuk en lagere oost- en westvleugels. Deze gevel is voorzien van een entree met na-oorlogse dubbele deur onder een luifel met zadeldak en fronton. Hierboven een driezijdig erkertje op een zware console. Het hoge roedevenster links met daarachter het trappenhuis betreft een wijziging uit 1934. Rechts van de entree zitten twee hergebruikte rondboog vensters uit 1970. De vleugels aan weerszijden zijn voorzien van hoeklisenen en rechtgesloten vensters met persiennes. De gootlijst is geprofileerd.

De indeling van het interieur is voor een deel oorspronkelijk. Het meest markante onderdeel is de achzijdige tuinzaal. In de trap die in 1934 op deze plaats werd opgebouwd zijn 18de- en 19de-eeuwse onderdelen verwerkt. In de jaren vijftig en zeventig van de 20ste eeuw hebben weer diverse verbouwingen plaats gehad, waarbij een deel van de structuur is veranderd.

Waardering

Het huis Groeneveld, behorend tot de buitenplaats Groeneveld is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de voor de tijd van ontstaan karakteristieke eclectische bouwstijl; - wegens de voor een deel bewaard gebleven oorspronkelijke indeling;
- als middelpunt van de parkaanleg.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 530987

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	08 april 2011
Kadaster deel/nr	82910/40

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Hulshorst	Nunspeet	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Hulshorst	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Nunspeet	H			2019
Nunspeet	H			3060
Nunspeet	H			2017
Nunspeet	H			1240
Nunspeet	H			2014
Nunspeet	H			2004
Nunspeet	H			2001
Nunspeet	H			2002
Nunspeet	H			2673
Nunspeet	H			1689
Nunspeet	H			2018
Nunspeet	H			2005
Nunspeet	H			2003
Nunspeet	H			2006
Nunspeet	H			2020

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2, Historische tuin- en parkaanleg

Tussen het huis en de Harderwijkerweg ligt, aan de zuidkant een landschapspark, aan de noordzijde van het huis liggen een lanenstelsel en de nutsgronden. Wie het landschapspark heeft ontworpen is niet bekend. Een toeschrijving op de gemeentelijke monumentenlijst aan J.D. en L.P. Zocher kon nergens bevestigd worden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De enige aanwijzing over een aanleg in het begin van de 19de eeuw is de vermelding uit 1821 van een 'slingerbosch' op het buitenplaatsje De Haring, dat later deel uit zou gaan maken van de buitenplaats Groeneveld. Aan de hand van historisch kaartmateriaal kan worden opgemaakt dat omstreeks 1850 in het weiland voor het huis Groeneveld een hartvormige vijver ligt. Het gezicht naar de straatweg is nog open. De eerste kaart waar een landschappelijk aanleg op voorkomt dagtekent van 1872. Hierop staat het huis aangegeven op een verhoging met uitzicht over de serpentinevijver tussen twee boomgroepen door naar de straatweg. Het huis is vanaf de weg te bereiken via twee gebogen oprijlanen. Het zuidelijk gedeelte van het park bestaat uit een gazon met boomgroepen en een serpentinevijver. Achter het huis loopt een aantal lanen in noordelijke richting, die voor een deel het kavelpatroon volgen en voor een deel als een slinger zich er tussen door buigen. Ten noorden van het huis ligt een duidelijk afgekaderde moestuin. Blijkens een kadastrale kaart uit 1918 en duidelijker op de topografische kaart van 1932 blijkt de situatie te zijn gewijzigd. Aan de zuidkant is de serpentinevijver verlengd, het padenpatroon is geïntensiveerd: er is een wandeling rond de vijver gemaakt. Het ruime uitzicht vanaf het huis op de weg is met boomgroepen en heesterpartijen dicht gezet. Vanuit het huis loopt een wandeling via een brug over de vijver. Deze situatie, met uitzondering van de brug over de vijver, bestaat nog steeds. Aan de noordkant is in 1932 niet veel veranderd ten opzichte van de voorgaande situatie. De rechte lanen van het oude kavelpatroon zijn nog steeds aanwezig. De laan die op het huis aanloopt is met eiken beplant. De moestuin achter de tuinmanswoning staat met name genoemd op de kadastrale kaart.

De huidige situatie is als volgt. Via twee gebogen oprijlanen, een aan de oost en een aan de westkant, die gemarkeerd worden door stenen muren met toegangshekken bereikt men het hoofdgebouw. Dit ligt op een verhoging waardoor het in zuidelijke richting uitkijkt over het gazon naar de vijver en de afsluitende beplanting daarachter. Rond de vijver ligt een slingerend padenpatroon met beurtelings dichte en open delen met zicht op huis en/of vijver. Tussen de oprijlanen en de vijverpartij is een dichte beplanting, als het ware een parkbos, aangebracht, waardoor de vijverpartij en het huis bewust aan het oog ontrokken worden. Achter het huis, aan de noordzijde, ligt een oude verkaveling waarbinnen de nutsgronden als moestuin en boomgaard lagen die bij de buitenplaats horen. Een eikenlaan loopt recht op het huis aan. Deze vormt de oostelijke begrenzing. In het noordelijk deel van de tuin zijn een door een muur afgescheiden moestuin (zie hiervoor onderdeel 4) en een boomgaard aangelegd. In een deel van de oude moestuin ligt nu een zwembad. Het zwembad valt buiten de bescherming. Aan de oostzijde van de boomgaard ligt een lage wal met bomen beplant. Aan het eind van de boomgaard ligt een gemetselde waterput.

Waardering

De tuin- en parkaanleg behorend tot de buitenplaats Groeneveld is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom
- wegens de combinatie van elementen van nut en sier
- wegens het goed bewaard gebleven midden 19de-eeuwse landschapspark ten zuiden van het huis
- wegens de herkenbaar bewaard gebleven structuur van de moestuin met muur en boomgaard met waterput.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 530988

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	08 april 2011
Kadaster deel/nr	82910/44

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Hulshorst	Nunspeet	Gelderland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Nunspeet	H			2673

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3, Transformatorhuisje

Achter de toegangshekken van de linker oprijlaan staat een transformatorhuisje. Toen Groeneveld in 1925 in bezit kwam van de kunsthandelaar C. van der Feer Lader, liet hij naar verluid voor het dorp Hulshorst een elektriciteitsnet aanleggen. Het onderhavige trafohuisje kwam tussen 1924 en 1930 tot stand. Het staat op een rechthoekige plattegrond en is opgetrokken van baksteen met een wit geverfde pleisterlaag. De plint is donker gekleurd. Op halve hoogte loopt een horizontale band waarboven de gevel iets uitkraagt. Het huisje wordt afgesloten door een plat dak. Boven de rechthoekige stalen deur midden in de voorgevel bevindt zich een terug liggend tableau van vier tegels breed met 'PROVINCIALE ELECTRICITEITSWERKEN', uitgevoerd in geel geglazuurde letters in reliëf, geflankeerd door twee wapenschilden. De linker gevel is voorzien van een houten deur. In alle gevels bevinden zich kleine ontluchttingsroosters in de plint en onder de kap. Grotere roosters zijn geplaatst boven de deur in de linker gevel en in de achtergevels. De rechter gevel is blind.

Waardering

Het transformatorhuisje behorend tot de buitenplaats Groeneveld is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom
- wegens het type
- als goed voorbeeld van utiliteitsbouw uit het interbellum en als zodanig van industrieel-archeologisch belang
- van betekenis als uiting van de sociale betrokkenheid van de eigenaar van de buitenplaats bij de modernisering van de leefomgeving
- van betekening voor de geschiedenis van de elektrificatie van de gemeente Nunspeet.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

Monumentnummer*: 530989

Status rijksmonument
Inschrijving register* 08 april 2011
Kadaster deel/nr 82910/63

Woonplaats* Hulshorst
Gemeente* Nunspeet
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Hulshorst
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Nunspeet
Sectie* H
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 3060

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 4, BAKSTENEN MOESTUINMUUR MET BROEIBAKKEN

De waarschijnlijk vroeg 20ste-eeuwse bakstenen moestuinmuur met spalierhekken is vernieuwd in 1941. Toen zijn ook de broeibakken aangelegd. De muur grenst het terrein van de voormalige moestuin af en bestaat uit twee delen die in een hoek van 90° op elkaar aansluiten. De muur heeft steunberen en is deels afgesmeerd. In de noordelijke muur een segmentboogvormige doorgang naar de voormalige boomgaard.

Waardering

De moestuinmuur en broeibakken, behorend tot de buitenplaats Groeneveld is van algemeen belang

- wegens het type
- als onderdeel van de moestuin binnen het buitenplaatsencomplex

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 532010

Status rijksmonument
Inschrijving register* 08 april 2011
Kadaster deel/nr 82869/120

Woonplaats* Hulshorst
Gemeente* Nunspeet
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Hulshorst
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Nunspeet
Sectie* H
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2004

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 5, WATERPUT

Aan het eind van de voormalige boomgaard achter de tuinmuur ligt een rond gemetselde bakstenen waterput uit het begin van de 20ste eeuw.

Waardering

Waterput, behorend tot de buitenplaats Groeneveld is van algemeen belang

- wegens de ouderdom

- wegens het type

- als onderdeel van de moestuin binnen het buitenplaatsencomplex.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument